

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
Протокол № 13 від
11.05.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
комунального закладу «Ліцей
«Сокіл» Міської ради міста
Кропивницького»
_____ С. Д. Сторчаус

« ____ » _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА комунального закладу «Ліцей «Сокіл» Міської ради міста Кропивницького» для II ступеня (базова середня освіта)

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма комунального закладу «Ліцей «Сокіл» Міської ради міста Кропивницького» (далі – Ліцей «Сокіл») розроблена згідно Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу МОН України від 20.04.2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

робочі навчальні плани, що ґрунтуються на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної освітньої програми і може передбачити перерозподіл годин (у визначеному типовим навчальним планом обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім державної мови) певної освітньої галузі, яку можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;

перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти;

опис форм організації освітнього процесу;

опис інструментарію оцінювання;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Освітня програма може відрізнятись від Типової освітньої програми послідовністю викладання навчального матеріалу, обсягом його вивчення, наявністю додаткових компонентів змісту або використанням оригінальних форм, методів і засобів навчання.

СКЛАДОВІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ (ЦИКЛІ) ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ (В ГОДИНАХ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ЗА РОКАМИ НАВЧАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин на навчальний рік: для 5-х класів – 30 годин на тиждень (1050 годин на навчальний рік), для 6-х класів – 33 години на тиждень (1155 годин на навчальний рік), для 7-х класів – 33,5 годин на тиждень (1172,5 години на навчальний рік), для 8-х класів – 36 годин на тиждень (1260 годин на навчальний рік), 9-х класів – 36 години на тиждень (1260 годин на навчальний рік). Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочих навчальних планах закладу (далі – робочий навчальний план).

Освітню програму Ліцею «Сокіл» для II ступеня укладено за такими освітніми галузями: «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Математика», «Природознавство», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова (англійська)».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети: «Історія України (Вступ до історії)» (5 класи), «Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс)» (6 класи), «Історія України» (7-9 класи), «Всесвітня історія» (7-9 класи), «Основи правознавства» (9 класи).

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво» (5-7 класи), «Музичне мистецтво» (5-7 класи), «Мистецтво» (8-9 класи).

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальні предмети: «Математика» (5-6 класи); «Алгебра» та «Геометрія» (7-9 класи).

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети: «Природознавство» (5 клас), «Біологія» та «Географія» (6-9 класи), «Фізика», «Хімія» (7-9 класи).

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика» (5-9 класи).

Освітня галузь «Здоров'я та фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» (5-9 класи) та «Фізична культура» (5-9 класи).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною</p>

		<p>навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного</p>

		<p>потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмій; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування</p>

		<p>позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та

громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і

організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

**РОБОЧІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ, ЩО ГРУНТУЮТЬСЯ НА
ОДНОМУ З ВАРІАНТІВ ВІДПОВІДНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ І
МОЖЕ ПЕРЕДБАЧИТИ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН (У ВИЗНАЧЕНОМУ
ТИПОВИМ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ ОБСЯЗІ) МІЖ
ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ
ПРЕДМЕТАМИ (КРІМ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ) ПЕВНОЇ ГАЛУЗІ, ЯКУ
МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З
ІНШИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ**

Робочий навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Робочі навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

На основі типових навчальних планів Ліцей «Сокіл» складає на кожен навчальний рік робочі навчальні плани з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів.

Робочі навчальні плани Ліцею «Сокіл» для II ступеня (базова середня освіта) складений відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1).

Години варіативної складової навчального плану в класах спрямовані на: вивчення факультативів:

«Вчись думати» (5-6 класи): 1 година на тиждень/35 годин на навчальний рік; «Вчись думати». Програма факультативного курсу (основи практичної психології). М. Г. Глушко 5(6) класи, лист МОН від 06.06.2013 року № 1/9-413.

вивчення курсів за вибором:

«Українознавство» (6-8-і, 9-Б, 9-В класи): 1 година на тиждень/35 годин на навчальний рік; навчальна програма «Українознавство» для учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти України, лист МОН від 10.08.2020 № 1/11-5310;

«Музичний світ поетичного слова» (8-мі, 9-Б, 9-В класи): 1 година на тиждень/35 годин на навчальний рік; програма курсу за вибором «Музичний світ поетичного слова» для учнів 8(9) класів загальноосвітніх навчальних закладів, лист ІМЗО від 22.12.2016 року № 2.1/12-Г-888;

«Чирлідінг» (6-А, 6-В, 7-А, 7-В): 1 година на тиждень/35 годин на навчальний рік; навчальна програма факультативу, курсу за вибором, гуртка «Чирлідінг» у навчальних закладах (авт. Боляк А. А., Боляк Н. Л., Коломієць Г. А.), лист ІМЗО від 23.06.2017 № 21.1/12-Г-264.

індивідуальні заняття для роботи зі здібними та обдарованими учнями, учнями, які мають початковий рівень навчальних досягнень з

української мови (5-А, 5-Б, 5-В класи) – 1 година на тиждень/35 годин на навчальний рік;

математики (5-6-ті класи) – 0,5 години на тиждень/17 годин на навчальний рік;

алгебри (7 класи) – 0,5 години на тиждень/17 годин на навчальний рік);

фізична культура (5 класи, 6-Б, 7-Б, 8 класи, 9-Б, 9-В класи) 1 година на тиждень/35 годин на навчальний рік.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також завдяки запровадженню в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб здобувачів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Для недопущення перевантаження учнів за рішенням педагогічної ради навчального закладу при оцінюванні учнів може враховуватися їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Робочі навчальні плани зорієнтовані на роботу закладу за 5-денним навчальним тижнем.

ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей;

комбінований урок, уроки-семінари, конференції, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки тощо.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, спектаклі, брифінги, квести.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття, які також виконують функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів інваріантної складової типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників варіативної складової типового навчального плану.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовані на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці навчальних досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня**

№ п/п	Назва навчальної програми	Клас	
1	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
2	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
3	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи»	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
4	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів.	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
5	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи»	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
6	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи»	5-9	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
7	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи»	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
8	Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
9	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
10	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи»	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Природознавство»	5	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
12	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України для 5-9 класів»	5-9	Наказ МОН України від 21.02.2019 № 236
13	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	9	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

14	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи»	7-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
15	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
16	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
17	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах)	5-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804